

Abstrakt

Východiska: Prevalence užívání nikotinu je mezi pacienty závislími na jiné návykové látce vyšší než v obecné populaci. Odvykání kouření tabáku snižuje riziko rozvinutí nemocí spojených s kouřením, zároveň může být prospěšné pro pacienta v primární léčbě závislosti.

Cíl: Cílem práce bylo prostřednictvím dotazníkového šetření prospektivně sledovat vývoj užívání nikotinu a odvykání kouření u pacientů na lůžkovém oddělení muži (LOM) Kliniky adiktologie. Dílčím cílem bylo na základě rozhovoru s terapeutickým týmem identifikovat podpůrné a rizikové faktory odvykání kouření u pacientů.

Metodika: Byla zvolena metoda kriteriálního záměrného výběru. Výzkum zahrnoval pacienty LOM (kuřáky tabáku) hospitalizované ve sledovaném období 6 měsíců. Sběr dat probíhal od září 2023 do března 2024 ve třech vlnách: na začátku hospitalizace, po měsíci a na konci hospitalizace. Použity byly dva standardizované dotazníky (Fageströmův test nikotinové závislosti a Minnesotská škála abstinenčních příznaků) a třetí dotazník o nikotinové substituci. Data byla analyzována v MS Excel. Výzkum zahrnoval také rozhovory s pracovníky LOM.

Výsledky: Dotazník vyplnilo 16 respondentů, z toho 7 vyplnilo všechny 3 vlny sběru dat. 6 respondentů po přestupu z detoxifikačního oddělení na LOM odvykalo od kouření. Většina vykazovala nízkou závislost na nikotinu. 5 respondentů využilo nikotinovou substituci ve formě náplastí, ale po šesti týdnech začali všichni znovu kouřit. Abstinenční příznaky u respondentů byly nízké, nejintenzivněji byl pocíťován craving. Respondenti byli silně motivovaní k odvykání kouření, jejich motivace se během výzkumu zvyšovala. Podpůrné faktory nekouření zahrnovaly fyzickou aktivitu a koníčky. Pracovníci LOM považují léčbu závislosti na tabáku za prospěšnou v primární léčbě závislosti.

Závěr: Pacienti lůžkového oddělení muži jsou velmi motivovaní k odvykání kouření a často používají nikotinovou substituci. Na základě výsledků studie a odborné literatury je doporučeno poskytování více druhů nikotinové substituce po celou dobu léčby.

Klíčová slova: nikotin, odvykání kouření, nikotinová substituční léčba, ústavní léčba